

Zimowe „Tatry”

Od 1 stycznia 1955 r. minęło sześćdziesiąt lat. Okrągła rocznica powstania TPN posłużyła jako pretekst do podjęcia kwestii zasadniczych. Można było uciec w jubileuszową laurkę, ale tego nie robimy. Przypominamy rzeczowo, jak rodziła się idea ochrony „Tatr” i jakie są dzisiaj jej ramy formalnoprawne. Nie pomijamy spraw kontrowersyjnych, takich jak choćby zmiany własnościowe w rejonie Kasprowego Wierchu oraz hasło likwidacji Parku, które pojawiło się na Podhalu w trakcie ubiegłorocznych wyborów samorządowych.

W części przyrodniczej piszemy nie tylko o niedźwiedziach, kozicach, sarnach i jeleniach, ale też o... bobrach, które po raz pierwszy zamieszkały w granicach TPN. Wśród materiałów faunistycznych ciekawy jest *Bilans ostatniej dekady*, ukazujący, jak zmieniała się liczebność zwierząt tatrzańskich w latach 2004–2014. Zdradźmy tylko, że kozic jest więcej niż kiedykolwiek w dotychczasowej historii Parku. Natomiast zmniejszyła się nieco liczba saren i jeleni, a także wilków i rysiów. W umiarkowanej ekspansji są niedźwiedzie i świstaki.

W części historycznej wspominamy pierwszą zimową wyprawę na Gerlach z 15 stycznia 1905 r., wyczyn międzynarodowy z udziałem dwóch Polaków, Węgra i dwóch Niemców spiskich. Piszemy też o nietypowej propozycji, jaką czescy grotolazi złożyli w latach międzywojennych zarządowi PTT. Byli przekonani, że w Dolinie Kościeliskiej są w stanie odkryć wielką jaskinię, na miarę Demianowskiej w Niżnich Tatrach, i nawet przedstawili szczegółowe warunki takiej usługi.

W najnowszych „Tatrach” publikujemy wywiady z ludźmi gór z najwyższej półki (dosłownie i w przenośni). Z hiszpańską himalaistką Edurne Pasaban, pierwszą kobietą, która zdobyła Koronę Himalajów, rozmawia Maciej Krupa. Z Faustem de Stefanim, wybitnym himalaistą, obrońcą dzikiej przyrody i filantropem, rozmawia nasz włoski współpracownik Vittorino Mason. Dajemy też obszerną rozmowę z Urszulą Janicką-Krzywdą; jest to niestety ostatni wywiad, którego udzieliła współpracująca regularnie z kwartalnikiem wybitna etnografka, znawczyni kultury górali karpaccich. Zmarła 25 stycznia tego roku.

Jest też w zimowym numerze mnóstwo innych materiałów o różnorodnej tematyce, od meteorologii po malarstwo. Zwróćmy tylko uwagę na jeden nietypowy artykuł. Piotr Zawadzki, specjalizujący się w zagadnieniach prawa własności intelektualnej, rozberra na czynniki pierwsze problem autorstwa kultowej wśród tatomaniaków książki *W stronę Pyszej*.

Redakcja

„Tatry” można kupić w empikach i sklepach górskich w całej Polsce, w zakopiańskich księgarniach oraz w punkcie informacji turystycznej TPN przy rondzie kuźnickim w Zakopanem. Prenumeratę najłatwiej zamówić za pośrednictwem księgarni internetowej: sklep.tpn.pl, z możliwością płatności elektronicznej.